

Raj

1. *Na nebu je veseli kraj,
Kateri v božjem umu biva,
Ljudem zapisan kakor raj,
Kot doba večno ljubezniva,
Nekoč odprt bil na stežaj,
A danes gošča ga prekriva;
Kako, zakaj, prekmalu zveste,
Če s prave ne zdrsite ceste.*
2. *Bog tja naselil je človeka,
Da bi nedolžno kraljeval,
Nag, vedel ni, kaj je obleka
In kaj je slabo, kaj je prav,
Za njega čas je stal od veka,
V njem je živel in ni se bal,
Prijatelj božji znal je biti,
Se z njim neskončno veseliti.*
3. *Da bi pomnožil mu veselje,
Odloči se vladar Neba,
Ki rad usliši skrite želje,
In mu družico zvesto da.
Iz sanj mu naredi povelje,
Ki z enega ustvari dva,
Skrivaj odpre mu rebro levo
In Adamu pripelje Evo.*
4. *Videč to radost neskajjeno
Se brž rodila je zavist,
Da sprla bi moža in ženo
In spol zavila v figov list,
Iznajde zgodbo premeteno
In ji vsadi namen nečist
Ta, ki načrt Boga obrača
In v svetu plazi se kot kača.*

5. *Potuhnjena v drevo spoznanja
Iz njega sladko govori,
Že Evi jabolko poklanja,
Naj je in z Adamom deli,
Da užila bosta brez kesanja
To slast, ki sama se množi,
Da ju neskončna sreča čaka,
Kjer Bogu bosta brž enaka.*
6. *In pade ženska v to napast,
S seboj še Adama povleče,
Ta jed preide jima v slast,
In ju navda z občutkom sreče,
Pozabita, da šla sta krast,
Da Bog na take strele meče:
Gorje!, ko se užitek neha,
Obide ju spoznanje greha.*
7. *Postavi ju pred vrata raja,
On, ki je bil prepoved dal,
V opombo, kaj je greh in kraja,
Ki v njej se žali božji prav,
Naj vest stoji kakor ograja,
Da človek ve, da ni žival,
Da v njem živi kot večna priča
Ukaz Boga in trik hudiča.*
8. *A da prekletstvo se omili,
Kjer prvi Adam se je ujel,
Ga On, ki se mu človek smili,
Še v drugo je v naročje vzel;
V odkup za to, kar smo grešili,
Kar raste v nas kot huda zel,
Poslal je v svet Odrešenika,
Ki nam tolažba bo velika.*

Cehi

25. *Pomoč je tu in mora priti,
Saj Bog obljubo nam je dal,
Pri delu moraš se spotiti,
Da vrednega te bo spoznal,
Da te prištel bo v red častiti
On, ki potil je pot krvav:
Ni revež, kdor zagrabi delo,
In z dneva v dan si služi jelo.*
26. *Kdor dela, sodni dan odmika,
Poštenih žuljev ni ga sram,
Svoj vrt neguje kot se šika,
Kar rabi, v njem pridela sam,
Tam, kjer bo pela še motika,
Spozna se Eva in Odam,
Komur je mar pošteno delo,
Na starost ga v život bo gredo.*
27. *Zatorej kvišku, vsi stanovi,
Ki častno delo vas redi,
Kjer z očem orjejo sinovi
In z materjo potegne hči,
Kjer se odpirajo rodovi,
In hiša trdna jim stoji,
Kjer bogec se ozira s kota,
On, ki je milost in dobrota.*
28. *Lončarji, peki in kovači,
Vi, mojstri tinte in peres,
Mesarji, furmani, krojači,
In vse kar dobrega je vmes,
Vi, ki država vas oblači
In davek jemlje kar počez,
Vam sojene so prve vrste,
Naprej zastave, potljej krste!*

29. *Nato pa pridejo zdravniki,
Ki skrb prevaga jim denar,
Zatem vsi drugi obrtniki;
Ki naročniku niso v kvar,
Pa še odvetniki, sodniki,
Ki jim poštenja še je mar,
In ti, ki svet ravnajo s stroji,
Bog vedi, tudi ti so tvoji!*
30. *Učitelje smo pozabili,
Težak je šolnikov poklic,
Ti, ki naj pamet bi solili,
Ne zmotajo se iz pleníc,
Zatorej Bog se jih usmili,
Pekla obvaruj jih in vic,
Dokler modrosti ne spoznajo,
In sebe vzamejo na vajo.*
31. *Ža njimi drenjajo se taki,
Ki niso voda niti krop,
Možje poslovni in veljaki,
Ki delajo za slaven grob,
Ti, ki te božajo po dlaki,
In skačejo, kjer piše stop,
Vsi dialektiki, tajkuni,
Ki spijo s tajnimi računi.*
32. *Žato, da bodi svet pregleden,
Izberi vsakdo si svoj ceh,
Pred samim s sabo bodi čeden
In mož veljal boš pri ljudeh.
V nebesih Bog, ki je vseveden,
Ti bo izbrisal kakšen greh,
Kdor ni zakopal si talenta
In na pomoč poklical šmenta.*

Poncij Pilat

81. *No, kje so tvoje divizije,
Povpraša Jezusa Pilat,
Brez vojske veš, da ni Mesije,
Nikar ne sili se v spopad;
Zakaj ta narod k tebi vpije,
Ne vidijo, da si brez gat?
Gorje, če se igraš preroka,
Zanič bo kruh in tvoja moka!*
82. *Tedaj pa Jezus se odloči,
Ošabnežu odgovor da,
Naj zrno se od pleva loči,
Naj zve, kdor je vladar sveta,
Kje dobri iščejo pomoči,
Ko duša v smrti trepeta:
Od tal povzdigne On poglede
Krilate izreče mu besede.*
83. *Rimljan, na nebu je armada,
Ki zdaj še skrit ima obraz,
Vsa gorka si želi spopada
Moj oče zbira jo, ne jaz,
V to zgodbo bi posegla rada,
Vse čaka le na moj ukaz,
Tedaj boš ti, ki zdaj si prvi,
Odšel ujet na lastni vrvi.*
84. *Tedaj ukaži jim, ukaži,
Pilat se mu v obraz smeji,
Nato pomigne svoji straži,
Naj sname jetniku vezi,
Da Jezusa ujel bi v laži,
Odstopit stražnikom veli,
Da mož bo prost, iz lastne volje
Pokazal, kaj je zanj najbolje.*

85. *Ozira Jezus se v veljaka,
Naravnost gleda ga v oči,
Zatrepetu mu žila vsaka,
In k srcu mu požene kri,
Milijone angelov že čaka,
Da mu sovražnika zdrobi:
Ne! - V tla upre poglede
In znova spet ne da besede.*
86. *Pilat pa se neskončno čudi,
Tak bacek bi Mesija bil?
Z ujetnikom se več ne trudi,
Naj bo nedolžen ali kriv,
Z duhovniki, ki nanj so hudi,
Ob njem bi rad se pomiril,
Ukaže rablju ga izročiti,
In z bičem trmo mu izbiti.*
87. *Da burka prav bo odigrana
In bo pohvaljen še sodnik,
Da rešena bo čast Rimljana,
Da Judom se posreči trik,
In ker Velika noč je znana,
Da milost daje oblastnik,
Oprostil bo, kot je navada,
Moža, ki bi ga srenja rada.*
88. *Razbojnika imel je v ječi,
Ki bil je kradel in moril,
Tja k Jezusu veli ga vleči,
Eden od dveh ostal bo živ:
Baraba, vpije zbor grozeči,
Barabi bodi milostljiv!
A Jezus? Kam naj gre Mesija?
Na križ, na križ! mu zbor pribija.*

Ježusa bičajo

89. *Zdaj mu po hrbtu bič zapoje,
Ki je z žeblicami prešit,
Kamor zobe zarine svoje,
Na koži madež je očit,
Kako boš zdržal, srce moje,
Kdo rane šel ti bo umit,
Kdo naj okrutno dlan ustavi,
Ki vtiska vate žig krvavi?*
90. *Ti, ki so tvoji, so zbežali,
Pod kožo jim je zlezel strah,
Na moč bojijo se drhali,
Ne šli bi radi pod zapah,
Nihče Mesija več ne hvali,
Na srca legel je preplah,
Kdor more, se poskuša skriti
In ga pred svetom zatajiti.*
91. *A bič prepeva brez zastoja
In rano z ranami množi,
Kako vzdržiš, ti duša moja,
Doklej bo tekla božja kri?
Kako da sam si sredi boja,
Da k Tebi zdaj nikogar ni,
Ki bi ustrahoval biriča,
Zaustavil roko, ki Te biča?*
92. *In kje so zdaj ti dvanajsteri,
Ki svojo dal si jim oblast,
V ljubezni, upanju in veri
Naj pričali bi v Tvojo čast,
Kje so, preplašeni pastirji,
Ki si poslal jih ovce past?
Gorje!, da se le volk prikaže,
Pobegnejo od svoje straže!*

93. *In kje je množica velika,
Ki stala ti je kakor zid,
Navajena, da oblastnika
Je roko lizala in rit,
Kje je trobenta, ki ti vzklika
Ko pot si kazal zmagovit,
Kdo je, ki reveža spoštuje,
Ko pod udarci omahuje?*
94. *A bič še kar naprej udriha,
Negibno čaka ga telo,
Umolknila so usta tiha,
In jezik lepi se v nebo,
Življenjska sila mu usiha,
Gori trpinčeno meso...
Tedaj pa rabelj se ustavi,
Vrč vode zlije mu po glavi.*
95. *Ńi kelih poln, še mora piti
On, ki je bičani Mesija,
Križ, ki bo treba ga nositi,
Se zadaj na dvorišču zbija,
Pod njim omagajo spočiti,
Kaj šele takšna podrtija
Iz pol Boga in pol človeka,
Ki ugrizne se, da ne zaveka.*
96. *Űaš kralj! Pilat si roke umije,
Ko rablju Jezusa izroči;
On čelo s trnjem mu ovije,
Pod krono to naj krvavi,
V zavito dlan mu trs zabije,
S tem žezlom vladal bo ljudi:
Ne kralja, hočemo cesarja,
Mu starešinstvo odgovarja.
In vrnejo ga spet med straže,
Naj Rim v tej krvi se umaže!*

Trnjeva krona

97. *Na glavi Jezus nosi trnje,
Z umetno krono je pokrit,
Kamor da glava se obrne,
Mu kožo žre krvava nit,
Prelegajo ga sence črne,
Ugaša mu že dneva svit,
Vsak, ki izmučenega vidi,
Se roga mu: Mesija, pridi!*
98. *Saj veš, da čaka te tiara,
Ti svetu boš papeževal,
Po nebu hodil boš nemara
In templje dvigal boš iz tal,
Prihodnost, če nas vid ne vara,
Bo križanemu dala prav,
A zdaj, prijatelj, se potrudi,
Da sam boš kos tej uri hudi.*
99. *Daj Bog, da smrt ti bodi hitra,
Naj angeli neso te vstran,
Neučakan je nebeški Mitra,
Ob njem sijal boš kot iz sanj,
To zemljo pa naj vrag pocitra,
To je drobiž, slabo kovan:
Trenutek ta samo preskoči,
Ves svet tedaj bo v tvoji moči!*
100. *Ti trni le navzven skelijo,
Navznoter pa so kot balzam,
Po tem boš prepoznal Mesijo,
Ki gleda te in zre drugam,
Poslušaj jih, kako kričijo:
Ta nauk, ki si ga znašel sam,
Dejal si, kdor trpi v telesu,
Že v božjem je uzrt očesu.*

101. *Gorje, trenutki so kot trni,
V meso zabode se ti vsak,
Iz belih barvajo se črni,
Ko da ti dušo šiva vrag,
Zaman rotiš Boga, povrni
Mi čas, ko bil sem sebi blag,
Ne daj, da pridem ti ob uri
Ko grenka jeza me zakuri.*
102. *Iz malega rodi se kletev,
Ki v ustih se naprej drobi,
Iz slabega se vsuje setev,
Ki pot v nebo ti zamaši,
Kar si sejal, bo piš pometel,
In v prah razpade, kar stoji,
Iz trnov res je taka krona,
Ki božjega ne najde lona.*
103. *Zato pa, Jezus, le zakliči
In angelov priženi zbor,
Na tla da padejo biriči,
In boljša vrsta pride gor,
Ki z njo nasilje se uniči,
Vsa laž, krivica in umor,
Ta svet pometi, o Mesija,
Ne daj, da zmaga hudobija!*
104. *Ne zganejo se božja usta,
Beseda jim ne pride ven,
Ta nori dan je našel Pusta
In greh je varno naložen,
Pritlehni so spodnesli hrusta
Zdaj vriska, kdor je premeten;
Od glave kronane cedi
Se težka, počrnela kri.*

Jezus nosi križ

105. *Pod križem se Mesija sključi,
Na Golgoto ga nese sam,
Prezir sveta mu dušo muči
In kakor svinec je nogam,
Je še kaj olja v tvoji luči?,
Vzdihuje ko da ga je sram,
Nato pa, kot podrt od klade,
Na trda tla izmučen pade.*
106. *Kdo križ pomagal bo nositi,
Vi prostovoljci, brž na plan,
Vsi Simoni in simoniti,
Ki v dobrem upali ste Vanj,
Vsi vi junaki, bolj spočiti
Kot revež ta, pokrit od ran,
Naj v stiski zdaj se usak izkaže,
Če res je mož, če videz laže.*
107. *Med prvimi se tam ponudi
Duhovnik zvesti brat Anton,
Ki dosihmal na rodni grudi
Je vlekel le za farni zvon,
Ob tej škofiji, se ne čudi,
Udaril bo v še trši bron,
Naj ve, da z njim utegne pasti,
Kdor nima prav Boga v časti.*
108. *Od njega zopet križ prevzame
Prijatelj zvesti brat Andrej,
Pogumno vzel ga bo na rame
In ravno hodil kot poprej,
Daj Bog, da bi ne bil iz slame,
Ki sama zgnije prej ko slej,
Gorje, kdor v tovoru se zmoti,
Dolg nos na koncu bo siroti.*

109. *In zdaj Marije Magdalene
Ponuja tam se vitki stas,
Nosila bo prek moči njene,
Dokler ne pade na obraz,
Četudi lajajo hijene,
Da ženska je samo iz las,
Naj vidijo, kaj zmore žena,
Iz dobrega testa znesena.*
110. *In Jezus znova križ poprime,
Ta težki, silno težki križ,
Ne bo še konec dolge zime,
Če hrbet še tako kriviš,
Še muk te čaka polno vime,
Ko stopaš, kamor ne želiš,
Življenje ti je hoja k smrti,
Tja greš, pa še tako se prti!*
111. *Kje si, usmiljeni Elija,
Da te ne gane lastni sin,
Njegova naj bo polomija
In kelih zvrhan bolečin?
Kdo bo verjel, da je Mesija,
Ko mu telo prebode klin,
Zato se moral je roditi,
Da svetu kaže lik razbiti?*
112. *Na Golgati je konec ježe,
Z ujetnika tam pade blod,
Na križ tedaj se krotko vleže
In hlapcu dlan moli Gospod,
Da žebelj ostri se zareže
In v mesu išče pravi kot:
Noge, roke na les pribije,
A mož molči in ne zavpije.*

Neva Grce, CEHI, risba s kredo 2011